

Na temelju članka 16 stavak (1) Zakona o radijacijskoj i nuklearnoj sigurnosti u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 88/07) i članka 61 stavak 2. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09), ravnatelj Državne regulativne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost donosi:

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD ZRAČENJA VANJSKIH RADNIKA

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

- (1) Ovim pravilnikom se propisuje odgovornost nositelja autorizacije i poslodavca vanjskih radnika, neposredno ili putem ugovora, za operativne aspekte zaštite od zračenja vanjskih radnika, kao i odgovornost samih vanjskih radnika.
- (2) Ovim pravilnikom se uspostavljaju odgovornosti nositelja autorizacije i poslodavca vanjskih radnika te izgled, sadržaj i zahtjevi o uniformnosti dokumenta o individualnom radiološkom monitoringu za vanjske radnike koji obavljaju poslove izvan teritorija Bosne i Hercegovine.
- (3) Ovaj pravilnik se primjenjuje na vanjske radnike kategorije A ili kategorije B koji rade u kontroliranoj zoni i/ili nadgledanoj zoni u Bosni i Hercegovini, kao i na vanjske radnike kategorije A ili kategorije B iz Bosne i Hercegovine koji obavljaju sličan posao u drugim državama.

Članak 2.

(Definicije)

Termini i izrazi koji se koriste za potrebe ovog pravilnika imaju sljedeće značenje:

- a) *Radne aktivnosti koje provode vanjski radnici*: Usluga ili usluge koje obavlja vanjski radnik u kontroliranoj zoni ili nadgledanoj zoni kod nositelja autorizacije.
- b) *Dokument o individualnom radiološkom monitoringu*: Dokument koji sadrži podatke o individualnom radiološkom monitoringu za vanjskog radnika koji obavlja posao izvan Bosne i Hercegovine.
- c) *Izloženi radnik*: Osoba profesionalno izložena ionizirajućem zračenju koja obavlja samostalnu djelatnost ili djelatnost za poslodavca, koja je subjekt ekspozicije na radu kod obavljanja određene djelatnosti i koja može primiti doze koje su više od granica doza za ekspoziciju stanovništva.
- d) *Monitoring*: Sustavno mjerenje razina doze ili razina kontaminacije povezanih sa ekspozicijom ili radioaktivnom kontaminacijom, i interpretacija rezultata.
- e) *Nositelj autorizacije*: Pravna osoba odgovorna na temelju zakona za obavljanje djelatnosti sa izvorima zračenja i kod koje vanjski radnik obavlja aktivnosti. Nositelj autorizacije može imati sjedište u Bosni i Hercegovini ili izvan Bosne i Hercegovine.
- f) *Poslodavac vanjskih radnika*: Pravna osoba u kojoj je zaposlen vanjski radnik i koja upućuje vanjskog radnika da obavlja aktivnosti kod nositelja autorizacije.
- g) *Vanjski radnik*: Svaki izloženi radnik koji nije zaposlen kod nositelja autorizacije odgovornog za kontrolirane i nadgledane zone, ali koji vrši aktivnosti u tim zonama, uključujući i osobe na obuci i studente. Vanjski radnik može biti onaj koji obavlja poslove u Bosni i Hercegovini i vanjski radnik koji obavlja poslove u drugim državama.

DIO DRUGI – ZAŠTITA OD ZRAČENJA VANJSKIH RADNIKA

Poglavlje I. Ekvivalentnost i odgovornosti

Članak 3. (Ekvivalentnost)

- (1) Sustav individualnog radiološkog monitoringa za vanjske radnike mora biti takav da osigura zaštitu vanjskih radnika koja je ekvivalentna zaštiti izloženih radnika koji su stalno zaposleni kod nositelja autorizacije.
- (2) Sustav individualnog radiološkog monitoringa iz stavka (1) ovog članka osigurava Državna regulativna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost (u daljnjem tekstu: Agencija).
- (3) Granice efektivne doze za vanjske radnike moraju biti iste kao granice doze za izložene radnike.

Članak 4. (Odgovorne strane)

Odgovorne strane za provedbu zahtjeva ovog pravilnika su:

- a) Nositelj autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima ionizirajućeg zračenja koji angažira vanjskog radnika;
- b) Poslodavac vanjskih radnika (u daljnjem tekstu: poslodavac) koji šalje radnike da obavljaju radne aktivnosti kod nositelja autorizacije; i
- c) Vanjski radnik.

Članak 5. (Odgovornosti nositelja autorizacije)

- (1) Nositelj autorizacije može angažirati samo vanjske radnike koji su u radnopravnom statusu kod poslodavca.
- (2) Nositelj autorizacije je neposredno ili kroz ugovor sa poslodavcem vanjskih radnika odgovoran za operativne aspekte zaštite od zračenja vanjskih radnika koji su izravno povezani sa njihovim aktivnostima kod tog nositelja autorizacije.
- (3) Nositelj autorizacije mora:
 - (a) za kategoriju A radnika koji ulaze u kontroliranu zonu provjeriti da li je vanjski radnik obavio zdravstveni pregled i da li je sposoban za aktivnosti koje će mu biti dodijeljene;
 - (b) provjeriti da li je kategorizacija vanjskog radnika odgovarajuća u svezi s dozama koje radnik može primiti kod nositelja autorizacije;
 - (c) za ulazak u kontroliranu zonu, osigurati da je vanjski radnik dodatno, pored osnovne obuke iz zaštite od zračenja, dobio specifične instrukcije i obuku u svezi s radnim mjestom i aktivnostima koje će biti provedene. Dodatna obuka se odnosi na procedure zaštite od zračenja i mjere predostrožnosti povezane sa operativnim i radnim uvjetima za djelatnost općenito kao i za svaku vrstu posla koja može biti dodijeljena vanjskom radniku i odnosi se na obuku o relevantnim dijelovima plana odgovora na hitne radijacijske situacije i procedure.
 - (d) za ulazak u nadgledanu zonu, osigurati da je vanjski radnik primio radne instrukcije primjerene radijacijskom riziku od izvora zračenja i predviđenih operacija sa izvorima;

- (e) osigurati da vanjski radnik ima dovoljan broj osobnih zaštitnih sredstava;
 - (f) osigurati da vanjski radnik ima individualni monitoring ekspozicije koji je odgovarajući prirodni aktivnosti, kao i bilo koji dozimetrijski monitoring koji može biti potreban;
 - (g) osigurati zadovoljenje zahtjeva za sustav zaštite od zračenja, koji je dat u važećim propisima;
 - (h) za ulazak u kontroliranu zonu osigurati ili poduzeti sve potrebne mjere da poslije svake provedene aktivnosti radiološki podatci individualnog monitoringa ekspozicije svakog vanjskog radnika kategorije A moraju biti evidentirani;
 - (i) za ulazak u nadgledanu zonu, osigurati ili poduzeti sve potrebne mjere da poslije svake provedene aktivnosti radiološki podatci individualnog monitoringa ekspozicije svakog vanjskog radnika kategorije B moraju biti evidentirani kada se takav monitoring zahtijeva u skladu s važećim propisima.
- (4) U cilju ispunjavanja odgovornosti iz stavka (3) ovog članka, nositelj autorizacije mora zatražiti stručno mišljenje eksperta za zaštitu od zračenja u odgovarajućoj djelatnosti.
- (5) Ukoliko nositelj autorizacije čije je sjedište u Bosni i Hercegovini želi angažirati poslodavca čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine, tada poslodavac mora dostaviti nositelju autorizacije dokument o individualnom radiološkom monitoringu vanjskog radnika, koji je izdalo regulatorno tijelo države u kojoj je registrirano sjedište poslodavca.

Članak 6. (Obavještanje)

Prije otpočinjanja aktivnosti vanjskog radnika nositelj autorizacije mora pisanim putem obavijestiti Agenciju:

- a) o ispunjenosti svih uvjeta operativnih aspekata zaštite od zračenja vanjskih radnika iz članka 5 stavak (3) ovog pravilnika;
- b) o ispunjenosti uvjeta iz članka 7 ovog pravilnika neposredno ili putem ugovora sa poslodavcem vanjskog radnika.

Članak 7. (Odgovornosti poslodavca)

- (1) Poslodavac mora osigurati ili neposredno ili putem ugovora sa nositeljem autorizacije da je zaštita od zračenja svojih radnika u suglasnosti sa odredbama ovog člana, i to putem:
- (a) zadovoljenja zahtjeva za sustav zaštite od zračenja, koji je dat u važećim propisima;
 - (b) informacija izloženim radnicima o:
 - 1) radijacijskim zdravstvenim efektima koji su sadržani u njihovom radu;
 - 2) poduzetim općim procedurama zaštite od zračenja i predostrožnostima;
 - 3) važnosti sukladnosti sa tehničkim, medicinskim i administrativnim zahtjevima;
 - 4) važnosti ranog saopćavanja trudnoće u svezi s rizikom ekspozicije nerođenog djeteta;
 - 5) važnosti najave namjere dojenja u svezi s rizikom ekspozicije dojenčeta nakon unosa radionuklida ili tjelesne kontaminacije.
 - c) odgovarajuće obuke iz zaštite od zračenja i informativnih programa za izložene radnike;

- d) garancijom da su svoji radnici subjekt odgovarajuće procjene ekspozicije putem radiološkog monitoringa radnog mjesta ili individualnog monitoringa, a u slučaju radnika kategorije A i subjekt zdravstvenog nadzora;
 - e) unošenja radioloških podataka iz individualnog monitoringa ekspozicije za svakog radnika kategorije A ili kategorije B u sustav podataka za individualni radiološki monitoring vanjskih radnika.
- (2) U cilju ispunjavanja obveza iz stavka (1) ovog članka, nositelj autorizacije mora zatražiti stručno mišljenje eksperta za zaštitu od zračenja u odgovarajućoj djelatnosti.

Članak 8.
(Podatci o vanjskim radnicima)

- (1) Prije otpočinjanja aktivnosti kod nositelja autorizacije, poslodavac mora dostaviti nositelju autorizacije potrebne podatke o vanjskim radnicima.
- (2) Poslodavac pribavlja podatke iz stavka (1) ovog članka putem Državnog registra osoba izloženih ionizirajućem zračenju podnošenjem odgovarajućeg pisanog zahtjeva Agenciji.
- (3) Podatci iz stavka (1) ovog članka su:
- a) podaci o zaposlenju vanjskog radnika, koji moraju sadržavati:
 - 1) naziv, adresu i jedinstveni identifikacijski broj poslodavca;
 - 2) datum početka individualnog radiološkog monitoringa i, gdje je to moguće, datum završetka monitoringa;
 - 3) kategorizaciju radnika (A ili B).
 - b) podatci o zdravstvenom nadzoru vanjskog radnika, koji moraju sadržavati:
 - 1) medicinsku klasifikaciju radnika (sposoban, sposoban pod sljedećim uvjetom /uvjetima/ i preporukom);
 - 2) informaciju o restrikcijama u radu sa zračenjem;
 - 3) datum posljednjeg zdravstvenog pregleda;
 - 4) razdoblje važenja posljednjeg zdravstvenog pregleda.
 - c) podatci o individualnom monitoringu ekspozicije vanjskog radnika u periodu od pet posljednjih godina, uključujući tekuću godinu.
- (3) Nositelj autorizacije mora dostaviti poslodavcu sljedeće podatke u roku od 30 dana od dana kada se aktivnost završila:
- a) razdoblje provedene aktivnosti;
 - b) procjena efektivne doze koju je primio vanjski radnik za razdoblje provedbe aktivnosti;
 - c) u slučaju neuniformne ekspozicije, procjena ekvivalentnih doza za pojedine dijelove tijela; i
 - d) u slučaju unosa radionuklida, procjenu unosa ili očekivanu efektivnu dozu.
- (4) Poslodavac dostavlja podatke iz stavka (3) točka d) ovog člana Agenciji za Državni registar osoba izloženih ionizirajućem zračenju u roku od sedam dana nakon dobivanja podataka od nositelja autorizacije.

Članak 9.
(Odgovornost vanjskih radnika)

Vanjski radnici moraju dati svoj puni doprinos u zaštiti od zračenja koja im je osigurana sustavom radiološkog monitoringa, bez prejudiciranja odgovornosti nositelja autorizacije ili poslodavca.

Poglavlje II. Dokument o individualnom radiološkom monitoringu vanjskog radnika

Članak 10.
(Namjena dokumenta o individualnom radiološkom monitoringu)

- (1) Dokument o individualnom radiološkom monitoringu vanjskog radnika predstavlja element sustava podataka za individualni monitoring vanjskih radnika.
- (2) Dokument iz stavka (1) ovog članka izdaje se na zahtjev poslodavca samo za one vanjske radnike koji obavljaju poslove izvan Bosne i Hercegovine.
- (3) Dokument iz stavka (1) ovog članka omogućava nositelju autorizacije verifikaciju da je vanjski radnik bio subjekt zahtijevanog zdravstvenog nadzora i da doze koje je primio nisu prekoračile granice doza.
- (4) Dokument iz stavka (1) ovog članka omogućava dostavljanje podataka o dozi zračenja koje je primio vanjski radnik za Državni registar osoba izloženih ionizirajućem zračenju.

Članak 11.
(Podnošenje zahtjeva)

- (1) Poslodavac mora podnijeti pisani zahtjev Agenciji za dobivanje dokumenta o individualnom radiološkom monitoringu za vanjske radnike prije nego što radnik počne raditi kod nositelja autorizacije čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine.
- (2) Poslodavac mora dostaviti Agenciji sljedeće podatke za vanjskog radnika:
 - a) podatke o identitetu radnika, koji moraju sadržavati:
 - 1) prezime,
 - 2) ime,
 - 3) spol,
 - 4) datum rođenja,
 - 5) državljanstvo.
 - b) podatke o zdravstvenom nadzoru radnika, koji moraju sadržavati:
 - 1) medicinsku klasifikaciju radnika (sposoban, sposoban pod sljedećim uvjetom /uvjetima/ i preporukom),
 - 2) informaciju o restrikcijama u radu sa zračenjem,
 - 3) datum posljednjeg zdravstvenog pregleda,
 - 4) naziv autoriziranog tehničkog servisa za zdravstveni nadzor osoba profesionalno izloženih ionizirajućem zračenju,
 - 5) razdoblje važenja posljednjeg zdravstvenog pregleda.

- c) podatke o zaposlenju radnika, koji moraju sadržavati:
- 1) naziv, adresu, brojeve telefona i faksa, e-adresu i jedinstveni identifikacijski broj poslodavca;
 - 2) datum početka individualnog radiološkog monitoringa i, gdje je to moguće, datum završetka monitoringa;
 - 3) kategorizaciju radnika (A ili B).
- d) rezultate individualnog radiološkog monitoringa radnika izloženog radnika, koji moraju sadržavati:
- 1) zvaničan upis doze (godina; efektivna doza u mSv, u slučaju neuniformne ekspozicije ekvivalentne doze u različitim dijelovima tijela u mSv i u slučaju unosa radionuklida, očekivana efektivna doza u mSv),
 - 2) naziv autoriziranog tehničkog servisa za individualni radiološki monitoring koji je izvršio očitavanje doza.
- e) ime i prezime osobe odgovorne za zaštitu od zračenja kod nositelja autorizacije koja je ovlaštena popuniti odgovarajuće podatke u dokumentu o individualnom radiološkom monitoringu za vanjske radnike.

Članak 12.

(Izdavanje dokumenta o individualnom radiološkom monitoringu)

- (1) Na temelju dostavljenog zahtjeva, Agencija izdaje poslodavcu dokument o individualnom radiološkom monitoringu za vanjskog radnika popunjavanjem prve stranice dokumenta.
- (2) Vanjskom radniku se može izdati samo jedan originalni dokument o individualnom radiološkom monitoringu.
- (3) Dokument o individualnom radiološkom monitoringu ne smije koristiti druga osoba.
- (4) Vanjski radnik ne može početi rad kod nositelja autorizacije ukoliko ne posjeduje dokument o individualnom radiološkom monitoringu.
- (5) Sadržaj i izgled dokumenta o individualnom radiološkom monitoringu vanjskog radnika dat je u Aneksu koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Članak 13.

(Obaveze nositelja autorizacije)

- (1) Nakon što poslodavac dostavi dokument o individualnom radiološkom monitoringu vanjskog radnika, nositelj autorizacije mora:
 - a) upoznati se sa podacima o dozama navedenim u dokumentu i procijeniti da li radnik može obavljati posao; i
 - b) kad radnik završi posao, popuniti drugu stranu dokumenta, upoznati radnika sa rezultatima mjerenja doza i vratiti dokument poslodavcu.
- (2) Dokument iz stavka (1) ovog članka popunjava i potpisuje imenovana osoba odgovorna za zaštitu od zračenja kod nositelja autorizacije.

- (3) Nositelj autorizacije dostavlja popunjen dokument iz stavka (1) ovog članka poslodavcu u roku od sedam dana nakon izvršenog očitavanja individualnih doza.

Članak 14.
(Obveze poslodavca)

- (1) Poslodavac mora dostaviti popunjen dokument o individualnom radiološkom monitoringu u Agenciju u roku od 10 dana od dana kada je vanjski radnik završio rad kod nositelja autorizacije čije je sjedište izvan Bosne i Hercegovine.
- (2) U slučaju da radnik nije otpočeo rad u roku od 30 dana nakon izdavanja dokumenta o individualnom radiološkom monitoringu, poslodavac mora bez odlaganja dokument vratiti u Agenciju.
- (3) Dostavljeni podatci o primljenoj dozi vanjskog radnika dalje se vode u Državnom registru osoba izloženih ionizirajućem zračenju.

Članak 15.
(Pristojba)

Agencija naplaćuje pristojbu za izdavanje dokumenta o individualnom radiološkom monitoringu, čiji je iznos utvrđen sukladno važećoj odluci Vijeća ministara BiH.

Članak 16.
(Odgovornost)

Pravna osoba koja ne postupa po odredbama ovog pravilnika bit će sankcionirana sukladno zakonima i propisima.

DIO TREĆI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.
(Usklađivanje poslovanja)

Nositelj autorizacije i poslodavac moraju uskladiti svoje poslovanje sa odredbama ovog pravilnika u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

Članak 18.
(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu u roku od osam dana nakon dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

Broj: 04-02-2-1229/15
Datum: 3.11.2015

RAVNATELJ
Emir Dizdarević

ANEKS: Dokument o individualnom radiološkom monitoringu vanjskog radnika**DRŽAVNA REGULATIVNA AGENCIJA ZA RADIJACIJSKU
I NUKLEARNU SIGURNOST**

Sarajevo, Hamdije Čemerlića 2, Bosna i Hercegovina

Telefon: 00387 33 726 300

Faks: 00387 33 726 301

DOKUMENT O INDIVIDUALNOM RADIOLOŠKOM MONITORINGU VANJSKOG RADNIKA

Datum izdavanja:

Broj:

A. Popunjavanje Agencija:

1.	Podatci o vanjskom radniku									
1.1.	Prezime									
1.2.	Ime:									
1.3.	Ostala prezimena (djevojačko):									
1.4.	Spol: muški ☐ ženski ☐									
1.5.	Datum rođenja (godina, mjesec, dan):									
1.6.	Državljanstvo:									
1.7.	Jedinstveni identifikacijski broj (registar):									
2.	Zdravstveno stanje									
2.1.	Zaključak zdravstvenog pregleda: sposoban ☐ sposoban pod sljedećim uvjetom (uvjetima) i preporukom ☐									
2.2.	Naziv autoriziranog tehničkog servisa za zdravstveni nadzor osoba profesionalno izloženih ionizirajućem zračenju:									
2.3.	Datum obavljanja zdravstvenog pregleda (godina, mjesec, dan):									
2.4.	Rok važenja posljednjeg zdravstvenog pregleda (godina, mjesec, dan):									
3.	Podatci o poslodavcu									
3.1.	Naziv:									
3.2.	Adresa:									
3.3.	Jedinstveni identifikacijski broj:									
3.4.	Telefon:									
3.5.	Faks:									
3.6.	E-adresa:									
4.	Ekspozicije prije izdavanja dokumenta – Registrirane doze ionizirajućeg zračenja u posljednjih 5 (pet) godina									
Godina	4.1. Doze od vanjske ekspozicije (mSv)					4.2. Doze od unutarnje ekspozicije (mSv)			4.3. Efektivna doza, E, (mSv)	
	Hp(10)	Hp(0.07)	Hp(3)	Hp(0.07) Ekstremiteti	Hp(10) Neutroni	Očekivana doza E(50)	Radio-nuklid	Aktivnost radio-nuklida (Bq)		
Ukupno										

Ravnatelj

M. P.

B. Ekspozicija nakon izdavanja dokumenta – Popunjavanje nositelj autorizacije za obavljanje djelatnosti sa izvorima ionizirajućeg zračenja izvan Bosne i Hercegovine koji angažira vanjskog radnika

5. Podatci o nositelju autorizacije koji angažira vanjskog radnika									
5.1. Naziv:									
5.2. Adresa:									
5.3. Telefon:									
5.4. Faks:									
5.5. E-adresa:									
6. Podatci o imenovanoj osobi odgovornoj za zaštitu od zračenja									
6.1. Ime:									
6.2. Prezime:									
6.3. Telefon:									
6.4. Faks:									
6.5. E-adresa:									
7. Podatci o dozama vanjskog radnika:									
7.1 Ime i prezime vanjskog radnika:									
7.2 Naziv autoriziranog tehničkog servisa za individualni monitoring osoba profesionalno izloženih ionizirajućem zračenju:									
Godina	7.1. Doze od vanjske ekspozicije (mSv)					7.2. Doze od unutarnje ekspozicije (mSv)			7.3. Efektivna doza, E, (mSv)
	Hp(10)	Hp(0.07)	Hp(3)	Hp(0.07) Ekstremiteti	Hp(10) Neutroni	Očekivana doza E(50)	Radio-nuklid	Aktivnost radionuklida (Bq)	
Ukupno									

Napomena: Ukoliko doza nije mjerena, ostavlja se prazno polje.

Osoba odgovorna za zaštitu od zračenja koja je popunila tražene podatke

Ime i prezime

Potpis

Ravnatelj

.....

.....

(potpis)

M. P.